

# OSVOJENÍ NEBOLI ADOPCE



[WWW.ADOPCE.COM](http://WWW.ADOPCE.COM)

Partnerský projekt Nadace Terezy Maxové dětem  
a Střediska náhradní rodinné péče

Osvojení je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 794–845. Proces zprostředkování osvojení je upraven zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

## KDO MI NAJDE DÍTĚ A ROZHODNE O OSVOJENÍ?

- Zprostředkovat osvojení mohou v ČR pouze státní úřady.
- O osvojení vždy rozhoduje soud.

## JAKÉ BUDOU RODINNÉ VZTAHY?

- Osvojením vzniká mezi osvojitelem (rodičem) a osvojencem (dítětem) vztah jako mezi biologickým rodičem a dítětem. Původní právní vztahy zanikají. Zároveň vzniká příbuzenský vztah k ostatním členům rodiny osvojitele.
- Osvojitelé mají plnou rodičovskou zodpovědnost k osvojenému dítěti (stejná práva a povinnosti jako biologičtí rodiče).
- Dítě získává příjmení nových rodičů a nový rodný list.
- Osvojitelé jsou zapsáni do matriky – knihy narození. Mezi osvojitelem a dítětem musí být přiměřený věkový rozdíl, zpravidla ne menší než šestnáct let.

## NECHCI, ABY DÍTĚ VĚĎĚLO, ŽE JE OSVOJENÉ, JAK POSTUPOVAT?

- Osvojitelé jsou povinni informovat dítě o skutečnosti osvojení, jakmile se to bude jevit vhodné, nejpozději však do zahájení školní docházky.
- Osvojení je nedílnou součástí identity dítěte, nestačí mu sdělit, že bylo osvojeno, musíte mu pomoci posbírat střípky jeho života před osvojením a informace o biologické rodině mu citlivě, ale pravdivě předávat.
- Zatajování a lhaní o původu dítěte může způsobit nevratné škody ve Vašich vzájemných vztazích i poškození osobnosti dítěte.

## KDO DÁVÁ SOUHLAS S OSVOJENÍM?

- Biologičtí rodiče prohlášením u jakéhokoliv soudu.
- Matka může dát souhlas s osvojením nejdříve 6 týdnů po porodu dítěte.
- Otec dítěte, pokud je zapsán v rodném listě, může dát souhlas s osvojením kdykoliv po narození dítěte.
- Manžel ženy, která dítě porodila, je vždy považován za otce dítěte, proto je jeho souhlas s osvojením nutný.
- Za dítě dává souhlas s osvojením opatrovník dítěte.
- Pokud jde o starší dítě, soud zjišťuje jeho názor.
- Je-li dítěti více než 12 let, musí samo vyjádřit souhlas s osvojením.

## LZE ODVOLAT SOUHLAS S OSVOJENÍM?

- Ano, do tří měsíců od podání souhlasu s osvojením v případě biologických rodičů.
- Do rozhodnutí o osvojení v případě dítěte.

## KDY JE DÍTĚ TZV. PRÁVNĚ VOLNÉ K OSVOJENÍ?

- Po uplynutí tříměsíční lhůty od udělení souhlasu s osvojením.
- Pokud soud rozhodne, že souhlasu rodiče s osvojením není třeba.
- Pokud soud zbaví rodiče rodičovských práv a povinností.

## CO JE PÉČE PŘED OSVOJENÍM?

Budoucí rodiče musí mít dítě ve své péči na vlastní náklady alespoň 6 měsíců před rozhodnutím soudu o osvojení.

## LZE OSVOJENÍ ZRUŠIT?

Ano, ze závažných důvodů na návrh osvojitele (rodiče) či osvojenice (dítěte), nejpozději do 3 let od rozhodnutí o osvojení, pokud není osvojení v rozporu se zákonem.

## CHCI SI ADOPTOVAT (OSVOJIT) DÍTĚ, CO MÁM DĚLAT?

Navštivte OSPD (orgán sociálně právní ochrany dětí) příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností dle Vašeho trvalého bydliště. Zde vyplníte žádost o zařazení do evidence žadatelů o osvojení a postupně doložíte další doklady, např. občanský průkaz, potvrzení o výši příjmů, lékařskou zprávu o Vašem zdravotním stavu. Sociální pracovníce si zajistí opis z Vašeho rejstříku trestů. Následně přijde k Vám domů na tzv. sociální šetření. Podívá se, kde by případně dítě vyrůstalo.

## CO SE DĚJE S ŽÁDOSTÍ DÁL?

Sociální pracovníce postoupí spis se všemi dokumenty na příslušný krajský úřad. Ten Vás následně pozve k psychologickému vyšetření a také k přípravám.

## CO JSOU PŘÍPRAVY?

Jinými slovy jde o školení žadatelů o osvojení. V rámci příprav budete seznámeni se specifiky osvojení, s potřebami dětí, které přichází do náhradních rodin. V přípravách pro osvojitele musíte absolvovat minimálně 48 hodin školení. Někde mohou požadovat hodin více. Některé přípravy jsou více přednáškové, jiné spíše zážitkové. Obvykle se jedná o některou z kombinací.

## MŮŽU SI VYBRAT, JAKÉ DÍTĚ CHCI?

Můžete specifikovat, jakému dítěti nabízíte pomoc, jaké dítě můžete přijmout. Lze specifikovat např. věk, pohlaví, zdravotní stav nebo etnickou příslušnost dítěte. Na Vaše představy o dítěti budete dotazováni. Vždy platí, že je pro konkrétní dítě vybírána konkrétní nejhodnější rodina. Nejdete si dítě nikam vybírat.

## PŘIŠLO NÁM ROZHODNUTÍ, ŽE NEJSME ZAŘAZENÍ DO EVIDENCE ŽADATELŮ O OSVOJENÍ. CO MÁME DĚLAT?

Pokud jste nebyli zařazení do evidence, bude v rozhodnutí uveden důvod. Dále potom můžete postupovat jako v jiném správním řízení a podat odvolání.

## JAK DLOUHO TRVÁ CELÝ PROCES OD PODÁNÍ ŽÁDOSTI DO ROZHODNUTÍ O ZAŘAZENÍ DO EVIDENCE ŽADATELŮ?

Délka je v jednotlivých krajích různá, záleží na kapacitách psychologa daného kraje i na naplněnosti přípravných kurzů. Průměrně je to cca 1 rok.

## JSME ZAŘAZENÍ DO EVIDENCE ŽADATELŮ, KDY SE DOČKÁME DÍTĚTE?

Blahopřejeme Vám! Nyní budete již "jen" čekat, až budete vybráni jako ti nejlepší rodiče pro dítě. Doba čekání se liší v jednotlivých krajích a velice záleží na Vašich představách o dítěti, které jste v žádosti uvedli.

## VOLALI NÁM Z KRAJE, ŽE PRO NÁS MAJÍ DÍTĚ, CO BUDE DÁL?

Půjďte za krajskou sociální pracovnící a ta Vám přečte ze spisu dítěte důležité informace. Můžete se doptávat na vše, co Vás zajímá nebo není jasné. Pokud budete chtít, ukáže Vám i fotografii dítěte. Potom se rozhodnete, zda chcete dítě vidět. Pokud ano, budete se dále domlouvat se sociální pracovnící dítěte dle situace dítěte

(s pěstouny na přechodnou dobu či s institucí, kde se dítě nachází) na první návštěvě. Máte 30 dní na rozmyšlenou, zda dítě přijmete. Z hlediska dítěte to je velmi dlouhá doba, pokud víte, že dítě nemůžete či nechcete přijmout, oznamte tuto skutečnost co nejdříve. Navažování vztahu s dítětem a přenášení jeho vazby z pěstounky na přechodnou dobu na Vás může být různě dlouhé, velmi záleží na věku dítěte.

## NEŽIJÍ V MANŽELSTVÍ, MOHU SI DÍTĚ OSVOJIT?

Ano, můžete si dítě osvojit, budete posuzován/a jako tzv. samožadatel/ka.

## MÁM PARTNERA/KU, ALE NECHCEME SE BRÁT, MŮŽEME SPOLU DÍTĚ OSVOJIT?

Společně mohou osvojit dítě pouze manželé. Musíte se rozhodnout, kdo z Vás podá žádost, a můžete dítě osvojit jako tzv. samožadatel/ka. Žadatel/ka bude následně po osvojení dítěte zapsán/a do rodného listu dítěte. Druhý z páru nebude mít k dítěti žádná práva ani povinnosti. Přesto se prověřování a přípravy budou týkat i partnera/ky, pokud spolu žijete ve společné domácnosti, protože se předpokládá výchovný vliv na dítě. V případě, že byste uzavřeli manželství, může druhý z páru dítě následně též osvojit.

## JSME HOMOSEXUÁLNÍ PÁR, MŮŽEME DÍTĚ OSVOJIT?

Výše uvedený princip je platný pro heterosexuální i homosexuální páry. Homosexuální páry nemohou dle platné legislativy uzavírat manželství, proto nemohou dítě osvojit společně. Žádost si však může podat jeden z Vás a osvojit dítě jako tzv. samožadatel/ka.

## ADOPCE

<https://www.adopce.com/>  
Infolinka: +420 725 756 505

Projekt **Adopce.com** je realizován na základě partnerské spolupráce Nadace Terezy Maxové dětem a Střediska náhradní rodinné péče. Je určen nejen zájemcům o adopci či pěstounskou péči, ale i náhradním rodičům, kteří již dítě do své rodiny přijali. Hlavním cílem projektu je kvalitně informovat zájemce o všech formách náhradní rodinné péče.

### KONTAKT NA ODBORNÉHO GARANTA PROJEKTU:

Středisko náhradní rodinné péče, spolek  
Jelení 91/7a, 118 00 Praha 1  
Infolinka: +420 725 756 505  
E-mail: [info@nahradnirodina.cz](mailto:info@nahradnirodina.cz)  
Web: [www.nahradnirodina.cz](http://www.nahradnirodina.cz)

